

สรุปข่าวรัฐสภา

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

การประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 2 (สมัยวิสามัญ)

วันพฤหัสบดีที่ 18 มีนาคม 2564 เวลา 09.30 นาฬิกา ณ ห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชั้น 2 อาคารรัฐสภา นายชวน หลีกภัย ประธานรัฐสภา เป็นประธานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 2 (สมัยวิสามัญ) โดยมี ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย รองประธานรัฐสภา ผลัดเปลี่ยนทำหน้าที่ประธานการประชุม เมื่อครบองค์ประชุมแล้ว ประธานฯ ได้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ ดังนี้

(1) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม (ไม่มี)

(2) รับรองรายงานการประชุม (ไม่มี)

(3) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว

1. ร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

พลตำรวจเอก ชัชวาลย์ สุขสมจิตร์ ประธานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. นำเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อที่ประชุมว่า ตามที่ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 2 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันอังคารที่ 4 สิงหาคม 2563 ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นมาคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน 7 วัน ซึ่งคณะกรรมการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งคณะรัฐมนตรี ได้ส่งให้สภาผู้แทนราษฎร มาใช้ประกอบการพิจารณา และคณะกรรมการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ตั้งแต่ชื่อร่างพระราชบัญญัติ คำปรารภ และพิจารณาตามลำดับมาตราจนจบร่างแล้วเห็นว่า มีข้อสังเกต ดังนี้

(1) การเชิญชวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ร่วมเข้าชื่อเพื่อเสนอกฎหมายตามพระราชบัญญัตินี้ ควรคำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิของประชาชนและการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนให้เข้าถึงสิทธิยิ่งขึ้น

(2) การถอนการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของผู้ร่วมเข้าชื่อนั้น ควรมีการกำหนดวิธีปฏิบัติไว้ในข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรหรือระเบียบที่ออกโดยประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

(3) ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดให้มีระบบการเข้าชื่อเสนอกฎหมายผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามมาตรา 8 ให้แล้วเสร็จภายในสองปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา

(4) เจตนารมณ์ของร่างพระราชบัญญัตินี้ คือ ส่งเสริม และสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอกฎหมาย ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการตามบทบัญญัติของร่างพระราชบัญญัตินี้ ควรมีการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับกลไกสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในส่วนภูมิภาคด้วย เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าชื่อเสนอกฎหมายได้อย่างสะดวกและเข้าถึงได้ง่าย

(4) เนื่องจากข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข้อ 114 กำหนดว่า ในกรณีที่ประธานสภาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตามมาตรา

133 (2) และ (3) ของรัฐธรรมนูญ เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสภา
 ส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้คำรับรอง หากนายกรัฐมนตรีไม่พิจารณาให้คำ
 รับรองภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับ ให้ประธานสภาแจ้งเหตุขัดข้องให้ผู้เสนอทราบ ซึ่งจากหลักการ
 ดังกล่าวจะก่อให้เกิดปัญหาว่า หากหลังจากสามสิบวันนายกรัฐมนตรียังไม่พิจารณาให้คำรับรอง
 ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติจะไม่ทราบความคืบหน้าในการพิจารณาให้
 คำรับรองร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินของนายกรัฐมนตรี ดังนั้น เพื่อให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ
 เดียวกันทั้งร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยผู้มีสิทธิ
 เลือกตั้ง จึงควรแก้ไขปรับปรุงข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข้อ 114 วรรคสอง
 โดยกำหนดให้เมื่อนายกรัฐมนตรีได้รับร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินแล้ว หากไม่พิจารณาให้คำรับรอง
 ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับ ให้นายกรัฐมนตรีแจ้งผลความคืบหน้าการพิจารณาให้คำรับรอง
 ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินมายังประธานสภาทุก ๆ เก้าสิบวัน

จากนั้น ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. โดยเริ่ม
 จากชื่อร่าง คำปรารภ และเรียงตามลำดับมาตรา ดังนี้

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ	ไม่มีการแก้ไข
คำปรารภ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา 1	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา 2	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา 3	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา 4	มีการแก้ไข

ประเด็น ตัดคำว่า “ผู้เชิญชวน” ออก

สมาชิกผู้แปรญัตติอภิปรายแสดงความคิดเห็นว่าการที่กรรมาธิการตัดคำว่า “ผู้เชิญชวน”
 ออกนั้น มีผลต่อความรู้สึกรักของประชาชนต่อการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย เพราะประชาชนเป็นผู้มีอำนาจเสนอ
 กฎหมาย และเป็นเครื่องบ่งบอกว่าเมื่อมีการริเริ่มเสนอกฎหมายแล้ว ควรให้ผู้เชิญชวนให้ประชาชนได้เข้าชื่อ
 เสนอกฎหมายตามขั้นตอนต่อไป

คณะกรรมาธิการ ตอบชี้แจงถึงการใช้นิยามในการใช้คำต่าง ๆ ในการร่างกฎหมาย
 และ เหตุที่ตัดออกจากนิยามเนื่องจากมีความหมายที่เข้าใจได้ อีกทั้งมีที่มาที่ไปอยู่ในตัวบทกฎหมายใน
 มาตรา 8 แล้ว

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับร่างที่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 496 เสียง

มาตรา 5 **ไม่มีการแก้ไข**

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น

ประเด็น ผู้มีสิทธิในการเข้าชื่อเสนอกฎหมายต่อรัฐสภาต้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งอยู่ในวันที่
 เสนอร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา 11 หรือร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมตามมาตรา 16 แล้วแต่กรณี และมีได้
 เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง

กรรมาธิการผู้ขอสงวนความเห็น อภิปรายแสดงความคิดเห็นว่า ควรให้สิทธิพระภิกษุสงฆ์
 ในการร่วมเข้าชื่อเสนอกฎหมายด้วย ทั้งนี้ การจำกัดผู้ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งถือเป็นการลิดรอนสิทธิ

ขั้นพื้นฐานของประชาชนในการมีสิทธิในการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ดังนั้น จึงควรใช้ความระมัดระวังในการร่างกฎหมายฉบับนี้เป็นอย่างมาก

คณะกรรมการธิการ ตอบชี้แจงว่า หลักของมาตรา 5 คือ ผู้มีสิทธิในการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ต้องเป็นผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้ง ตามรัฐธรรมนูญมาตรา 95 ที่ได้กำหนดคุณลักษณะของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและมาตรา 96 ที่ได้กำหนดคุณลักษณะผู้มีให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งตามที่ผู้อภิปรายได้กล่าวถึงพระภิกษุสงฆ์นั้นอยู่ในลักษณะต้องห้ามซึ่งเป็นที่มาของการกำหนดคุณสมบัติผู้มีสิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความชัดเจนและสมบูรณ์ จึงระบุให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถมีส่วนร่วมในการเข้าชื่อเสนอกฎหมายได้ โดยต้องไม่เป็นผู้มีลักษณะต้องห้าม และขอยืนยันให้คงไว้ตามร่างเดิม

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับร่างของคณะกรรมการที่ไมมีการแก้ไข ด้วยคะแนน 489 เสียง

มาตรา 6

มีการแก้ไข

กรรมการผู้ขอสงวนความเห็นไม่ติดใจ

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับร่างของคณะกรรมการที่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 513 เสียง

มาตรา 7

มีการแก้ไข

ประเด็น การจัดทำร่างพระราชบัญญัติและเอกสารตามมาตรา 6 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดจะเป็นผู้ดำเนินการจัดทำเองก็ได้ หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งรวมกันไม่น้อยกว่า 20 คน จะเข้าชื่อร้องขอให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจัดทำก็ได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรกำหนดโดยความเห็นชอบของประธานรัฐสภา

สมาชิกฯ อภิปรายแสดงความคิดเห็น ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะว่า การที่กรรมการได้มีการตัดถ้อยคำออกไปถือว่าเป็นการเปลี่ยนหลักการที่สำคัญและมีผลกระทบต่อเนื้อหาของสาระสำคัญของมาตรา 7 หรือไม่ โดยได้ตั้งข้อสังเกตใน 3 ประเด็น ดังนี้ 1. การตัดคำว่าจัดทำร่างพระราชบัญญัติที่ประสงค์จะเสนอตามมาตรา 6 วรรค 1 พร้อมทั้งเอกสารตามมาตรา 6 วรรค 2 ข้อความดังกล่าวถือเป็นข้อความที่มีความสำคัญอาจทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเปลี่ยนไปหรือไม่ และทำให้หลักการหรือเนื้อหาของสาระสำคัญเปลี่ยนไปหรือไม่ 2. การเปลี่ยนเนื้อหาของสาระสำคัญของการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยการแบ่งกลุ่มเป้าหมายในการเข้าชื่อเสนอกฎหมายออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการเข้าชื่อเสนอกฎหมายจำนวนไม่น้อยกว่า 20 คน และผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดจะเป็นผู้จัดทำหรือดำเนินการเองก็ได้ ซึ่งอาจมีจำนวนไม่ถึง 20 คน ยังมีสิทธิในการขอรับคำปรึกษา ความคิดเห็นและรายละเอียดจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้หรือไม่ และ 3. ดุลพินิจในการดำเนินการจัดทำคำปรึกษา ความคิดเห็นและรายละเอียดจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร นอกจากนี้ สมาชิกฯ ได้ให้สังเกตเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ถ้อยคำที่ควรพิจารณาใช้ถ้อยคำที่มีความชัดเจน และเข้าใจง่าย เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน

คณะกรรมการธิการ ตอบชี้แจงว่า มาตรา 7 คือ การจัดทำร่างโดยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และในการพิจารณาของคณะกรรมการก็ได้มีข้อสังเกตว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถจัดทำร่างขึ้นเองได้หรือไม่ ซึ่งในชั้นการยกร่างของคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้มีการวางลำดับขั้นในการดำเนินการในมาตรา 5 คือผู้มีสิทธิในการเข้าชื่อเสนอกฎหมายต้องมีคุณสมบัติตามที่รัฐธรรมนูญได้ระบุไว้ และการเข้าชื่อต้องมีจำนวนบุคคลไม่น้อยกว่า 10,000 รายชื่อ และต่อมาในมาตรา 6 ก็ได้มีการวางหลักการของการเข้าชื่อเสนอกฎหมายไว้แล้ว ทั้งนี้ มาตรา 7 จึงได้กล่าวถึงการขอให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจัดทำร่างได้ ตามที่มาตรา 5 และมาตรา 6 ระบุไว้ คือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพียงคนเดียวก็สามารถยกร่างกฎหมายได้ และนำตัวร่างที่ได้จัดทำขึ้นไปเชิญชวนผู้เข้าชื่อคนอื่น ๆ และนำเสนอต่อประธาน

รัฐสภาต่อไป อย่างไรก็ตาม การแก้ไขเพิ่มเติมข้อความในตอนต้นของมาตรา 7 นั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับร่างของคณะกรรมการการที่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 499 เสียง

มาตรา 8

มีการแก้ไข

ประเด็น ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ถ้ารวมตัวกันไม่น้อยกว่า 20 คน และประสงค์จะเป็นผู้เชิญชวนตามวรรคสาม ให้เสนอร่างพระราชบัญญัติและเอกสารตามมาตรา 6 วรรคสอง พร้อมทั้งเอกสารที่แสดงรายชื่อของบุคคลดังกล่าว พร้อมลงลายมือชื่อผู้เสนอทุกคนเสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณา

สมาชิกฯ อภิปรายแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อเสนอแนะว่า การเพิ่มอำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎร ในการพิจารณาตามมาตรา 8 วรรคสอง ใช้อำนาจตามข้อใด แบบใด ในการอ้างอิงอำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎร และจะมีระบบในการตรวจสอบ ถ่วงดุล และอุทธรณ์อย่างไรต่อการวินิจฉัยเนื้อหาที่ประชาชนได้เข้าชื่อเสนอกฎหมายต่อสภา และหากประธานวินิจฉัยว่าเนื้อหาไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติที่ได้กำหนดไว้แล้ว ประชาชนสามารถดำเนินการปรับแก้ไขและยื่นต่อประธานอีกครั้งได้หรือไม่ นอกจากนี้ ได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของเอกสารประกอบการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ซึ่งควรเป็นการนำเทคโนโลยีมาใช้ได้จริงมีความถูกต้องแม่นยำ และตรวจสอบได้

คณะกรรมการการฯ ตอบชี้แจงว่า เบื้องต้นยังคงใช้หลักการเดิม ถ้อยคำที่ได้ตัดออกไปนั้น ถูกนำมาเสริมในส่วนอื่นแทนเพื่อให้เกิดความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น โดยอาจมีการสลับที่ของข้อความบ้างเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของตัวบทกฎหมาย อย่างไรก็ตาม เจตนาของมาตรานี้อยู่ในขั้นของการเชิญชวนยังไม่ใช้ขั้นของการเสนอกฎหมายโดยมีรายชื่อของผู้เสนอกฎหมายมิเช่นนั้นคงมีจำนวนมากและมีผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายเป็นจำนวนมากทำให้มีมากมาย ขั้นตอนนี้เป็นเพียงขั้นตอนการเชิญชวนเท่านั้นไม่ได้มีรายละเอียดของเอกสารส่วนบุคคลแต่อย่างใด มีเพียงรายชื่อในเลขบัตรประชาชนเท่านั้นไม่ต้องใส่สำเนาบัตรประชาชนหรือสำเนาทะเบียนบ้าน ทั้งนี้คณะกรรมการการฯ ต้องหารือกับกฤษฎีกาว่าจะมีการทำ เพื่อให้มีความเหมาะสมได้หรือไม่

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับร่างของคณะกรรมการการที่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 503 เสียง

มาตรา 9

มีการแก้ไข

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับร่างของคณะกรรมการการที่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 500 เสียง

มาตรา 10

มีการแก้ไข

มีการขอสงวนความเห็น

ประเด็น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้รับและรวบรวมหลักฐานการเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติ หากพ้นสองปีนับแต่วันที่รับคำร้องขอ ยังมีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อไม่ถึงหนึ่งหมื่นคน ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแจ้งผู้ร้องขอทราบเพื่อดำเนินการให้มีผู้ร่วมเข้าชื่อให้ครบตามจำนวนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้ง

กรรมการผู้ขอสงวนความเห็น อภิปรายให้ข้อเสนอแนะว่า กรณีที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้รับและรวบรวมหลักฐานการร่วมเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา 8 เดิม หากพ้นหนึ่งปีนับแต่วันที่รับคำร้องยังมีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อไม่ถึงหนึ่งหมื่นคน ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแจ้งผู้ร้องขอทราบเพื่อดำเนินการให้มีผู้ร่วมเข้าชื่อให้ครบตามจำนวนภายใน

เก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ควรแก้ไขเป็น หากพ้นสองปีนับแต่วันที่ได้รับคำร้องแทน เพื่อให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

คณะกรรมการการ ตอบชี้แจงว่า กรรมการได้พิจารณาว่าระยะเวลาหนึ่งปีนั้น มีความเหมาะสมแล้ว เพราะสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จะดำเนินการแจ้งผู้ร้องขอทราบ เพื่อดำเนินการให้มีผู้ร่วมเข้าชื่อให้ครบตามจำนวนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งก่อนในเบื้องต้น ซึ่งถือเป็นการแจ้งเตือนให้ผู้เชิญชวน ได้ดำเนินการหารายชื่อเพิ่มเติมอยู่แล้ว มิใช่การตัดสิทธิโดยทันที

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับการให้มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 482 เสียง มีมติเห็นชอบตามที่ คณะกรรมการเสียงข้างมากแก้ไข ด้วยคะแนน 450 เสียง และมีมติเห็นชอบกับการแก้ไขของ คณะกรรมการเสียงข้างน้อย ด้วยคะแนน 639 เสียง

มาตรา 11

มีการแก้ไข

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับร่างของคณะกรรมการที่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 492 เสียง

มาตรา 12

มีการแก้ไข

มีกรรมการขอสงวนความเห็น

ประเด็น การตรวจสอบเอกสารหลักฐานว่าครบถ้วนตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ ซึ่งใน กรณีที่ตรวจสอบพบว่าการปลอมลายมือชื่อ เมื่อหักลายมือชื่อปลอมดังกล่าวออกแล้วยังมีผู้เข้าชื่อครบจำนวนให้ ประธานสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการต่อไปได้ หรือกรณีที่ผู้ร่วมเข้าชื่อขอถอนชื่อหรือตายภายหลังจากที่ได้ยื่น ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้ถือว่า การเข้าชื่อของผู้นั้นยังคงมีผลอยู่

กรรมการบางส่วนขอให้คงไว้ตามร่างเดิม และกรรมการบางส่วนขอสงวนความเห็น ประเด็นกรณีที่ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอตามมาตรา 11 เป็นร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องทางการเงินตาม บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อ พิจารณาให้คำรับรองและให้นายกรัฐมนตรีตอบกลับความคืบหน้าในการพิจารณาทุกเก้าสิบวันไปยัง ประธานสภาผู้แทนราษฎรและผู้เชิญชวน

สมาชิกฯ อภิปรายแสดงความคิดเห็นสนับสนุนกรณีที่ระบุว่านายกรัฐมนตรีต้องตอบกลับ ความคืบหน้าในการพิจารณาทุกเก้าสิบวันไปยังประธานสภาผู้แทนราษฎรและผู้เชิญชวนถือว่าเป็นเรื่อง ที่น่ายินดีมาก เพราะเป็นหลักประกันว่าผู้เสนอกฎหมายจะได้รับทราบถึงความคืบหน้าของกฎหมายที่ตนได้ เสนอไปว่าอยู่ในขั้นตอนใด มีการติดขัดในเรื่องใด และจะได้รับการรับรองจากนายกรัฐมนตรีหรือไม่ แต่สมาชิกฯ บางส่วนได้ให้ข้อสังเกตว่า หากร่างกฎหมายที่ประชาชนเสนอไม่ได้รับการรับรองจาก นายกรัฐมนตรีภายในเก้าสิบวันจะส่งผลให้ร่างกฎหมายที่ประชาชนเสนอนั้นถูกตีตกหรือไม่

คณะกรรมการการ ตอบชี้แจงว่า กรณีที่ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอตามมาตรา 11 เป็น ร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องทางการเงินตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้ส่ง ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้คำรับรองและให้นายกรัฐมนตรีตอบกลับ ความคืบหน้าในการพิจารณาทุกเก้าสิบวันไปยังประธานสภาผู้แทนราษฎรและผู้เชิญชวนนั้น ได้เขียนไว้ว่า เพื่อพิจารณา ซึ่งสามารถหมายรวมถึงการเสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอย่างเดียวกันนั้น นอกเหนือจาก การให้คำรับรองร่วมด้วย ทั้งนี้ คณะกรรมการการเพียงแต่ให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเพื่อประกอบการ พิจารณาของสภาเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของทางสภาด้วย ทั้งนี้ หากยื่นร่างต่อประธานสภา แล้วมีการถอนการเข้าชื่อภายหลังอาจก่อให้เกิดผลของจำนวนผู้ร่วมเข้าชื่อได้ ดังนั้น การถอนชื่อสามารถทำได้ แต่ไม่ควรให้กระทบจำนวนของผู้เข้าชื่อ นอกจากนี้ คณะกรรมการพิจารณาประกอบกับข้อมูลต่าง ๆ พบว่า

หากบัญญัติในเรื่องของระยะเวลาไว้ร่างของประชาชนอาจตกไปด้วยผลของกฎหมายและอาจเกิดความไม่เป็นธรรมกับประชาชน และตามข้อบังคับการประชุมฯ กำหนดให้สามารถติดตาม ทวงถาม เมื่อส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้คำรับรองแล้วได้ จึงเห็นว่าหากตัดการกำหนดระยะเวลาออกไปจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนมากกว่า

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับให้มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 500 เสียง มีมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการสิทธิฯ มากแก้ไข ด้วยคะแนน 485 เสียง และเห็นชอบกับการแก้ไขของคณะกรรมการสิทธิฯ น้อย ด้วยคะแนน 35 เสียง

มาตรา 13

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา 14

ไม่มีการแก้ไข

มีผู้แปรญัตติ

ประเด็น ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอตามพระราชบัญญัตินี้ที่ได้ตกไปเพราะเหตุอายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร และคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปมิได้ร้องขอให้มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไป ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งคณะกรรมการได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา 15

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา 16

มีการแก้ไข

คณะกรรมการ ชี้แจงเพิ่มเติมถึงการแก้ไขตัวเลขของจำนวนผู้เข้าชื่อในมาตรานี้ว่า ได้มีการนำถ้อยคำในมาตรา 10 มาใช้โดยอนุโลมอยู่แล้ว ฉะนั้น การแก้ไขตัวเลขของจำนวนในมาตรา 16 จะทำให้มีความสอดคล้องกับถ้อยคำในมาตรา 10 มากยิ่งขึ้น

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับร่างของคณะกรรมการที่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 475 เสียง

มาตรา 17

ไม่มีการแก้ไข

มีการพิจารณาขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

ประเด็น การระวางโทษจำคุกและการปรับหรือทั้งจำทั้งปรับในผู้ที่หลอกลวง บังคับ ชูเชิญหรือใช้อิทธิพลคุกคาม เพื่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมลงชื่อ ไม่ลงชื่อ หรือถอนชื่อ ในการเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

กรรมการผู้ขอสงวนความเห็น ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า กฎหมายนี้จะสามารถบังคับใช้ได้จริงหรือไม่ มีความซ้ำซ้อนกับประมวลกฎหมายอาญาหรือไม่ กฎหมายนี้ได้สัดส่วนหรือไม่ และมีบทลงโทษที่มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด พร้อมทั้งตั้งข้อสังเกตว่าการกำหนดบทลงโทษต่าง ๆ จะต้องไม่ขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการ ตอบชี้แจงว่า ในการพิจารณาร่างกฎหมายฉบับนี้ได้มุ่งเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมและสนับสนุนในการเข้าชื่อเสนอกฎหมายอย่างสะดวก ง่าย และเข้าถึงได้โดยง่าย เพราะฉะนั้น การพิจารณาที่มุ่งเน้นเรื่องการเอาผิดหรือโทษจึงไม่ได้มุ่งเน้นเท่าใด แม้ว่าในกฎหมายฉบับเดิมจะมีบทบัญญัติในความผิดหรือบทลงโทษไว้ แต่ในร่างพระราชบัญญัตินี้ ตั้งแต่วาระรับหลักการวาระที่หนึ่งได้มีการตัดบทบัญญัติความผิดออกไป ยังคงไว้เพียงมาตรา 17 นี้ เนื่องจากบทลงโทษสำหรับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งก็ได้ระบุไว้ในกฎหมายอาญาอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม ก่อนที่จะมีการตัดสินว่าผู้กระทำความผิดต้องหลักฐานและข้อบ่งชี้ที่แน่ชัดก่อนเท่านั้น

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับร่างที่ไม่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 468 เสียง

มาตรา 18

มีการแก้ไข

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับร่างของคณะกรรมการธิการที่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 502 เสียง

มาตรา 19

คณะกรรมการธิการตัดออก

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับร่างของคณะกรรมการธิการที่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 509 เสียง

มาตรา 20

ไม่มีการแก้ไข

จากนั้น ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ 3 โดยที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติ การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ด้วยคะแนน 518 เสียง และเห็นชอบกับข้อสังเกตของคณะกรรมการ ด้วยคะแนน 504 เสียง เพื่อส่งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบและดำเนินการต่อไป

2. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ซึ่งคณะกรรมการ การพิจารณาเสร็จแล้ว

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย ประธานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่าง พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. นำเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อที่ประชุมว่า ตามที่ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 2 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันอังคารที่ 1 ธันวาคม 2563 ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน 15 วัน ซึ่งคณะกรรมการ ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยได้นำผลการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ส่งให้รัฐสภา และรับ ฟังความคิดเห็นวิธีการอื่น อาทิ การเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องให้เข้าร่วมชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็น การพิจารณา หนังสือเสนอความเห็นที่ได้เสนอต่อคณะกรรมการมาใช้ประกอบการพิจารณาทุกขั้นตอนเพื่อให้เป็นไป ตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยคณะกรรมการได้มีการประชุมจำนวน 21 ครั้ง และพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติแตกต่างไปจากร่างพระราชบัญญัติทั่วไปบางประการเพื่อให้ ร่างกฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายเพื่อการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองได้อย่างแท้จริง อาทิ

(1) กำหนดให้ประชาชน พรรคการเมือง องค์กรเอกชน และกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม มีสิทธิ เสรีภาพตามรัฐธรรมนูญในการจัดกิจกรรมรณรงค์เพื่อการออกเสียงได้อย่างเสรี เสมอภาค และเท่าเทียมกัน

(2) กำหนดให้มีการออกเสียง ลงคะแนนเสียงทางไปรษณีย์ การลงคะแนนออกเสียงโดย เครื่องลงคะแนนเสียงอิเล็กทรอนิกส์ หรือการลงคะแนนออกเสียงผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโดย วิธีอื่น ตลอดจนกำหนดให้มีการลงคะแนนออกเสียงนอกราชอาณาจักร ซึ่งเป็นไปตามข้อเสนอจาก หลายภาคส่วน

(3) ปรับปรุงบทกำหนดโทษเพื่อให้สอดคล้องกับหลักความได้สัดส่วนในการกำหนดอัตราโทษ และหลักความหนักเบาในการกระทำความผิด

จากนั้น ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. โดยเริ่มจากชื่อร่าง คำปรารภ และเรียงตามลำดับมาตรา ดังนี้

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

ไม่มีการแก้ไข

คำปรารภ

ไม่มีการแก้ไข

มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

ประเด็น การให้กฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายที่สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการออกเสียงประชามติเพื่อการใช้สิทธิของประชาชนอย่างทั่วถึง

ผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ อภิปรายให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสรีภาพของประชาชนว่า ควรระบุให้ชัดเจนเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ด้วยความเปิดเผย โปร่งใส และเป็นธรรม ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของคำปรารภ

คณะกรรมการฯ ตอบชี้แจงว่า กรรมการฯ ได้มีการตรวจสอบความถูกต้อง และรูปแบบของการเขียนกฎหมายเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ บทบัญญัติได้กำหนดไว้ชัดเจนแล้ว หากไม่มีการเขียนข้อห้ามถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชน ย่อมหมายถึงว่าประชาชนมีสิทธิเสรีภาพอยู่แล้ว และรัฐธรรมนูญก็ได้ระบุถึงสิทธิเสรีภาพไว้ชัดเจนอยู่แล้ว นอกจากนี้ หลักของการเขียนคำปรารภนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบกฎหมายที่เสนอให้รัฐสภาพิจารณานั้นเป็นกฎหมายลักษณะใด อาทิ กฎหมายใหม่ กฎหมายแก้ไขเพิ่มเติม หรือกฎหมายปรับปรุง ซึ่งถือว่ามีความสอดคล้องกับหลักการของกฎหมาย โดยหลักการของกฎหมายฉบับนี้คือ เพื่อให้มีกฎหมายเพื่อการออกเสียงประชามติ และในคำปรารภก็ได้ระบุว่าเป็นการเขียนกฎหมายเพื่อให้มีการออกเสียงประชามติเช่นกัน

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับคำปรารภที่ไม่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 448 เสียง

มาตรา 1 **ไม่มีการแก้ไข**

มาตรา 2 **ไม่มีการแก้ไข**

มาตรา 3 **ไม่มีการแก้ไข**

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น

กรรมาธิการผู้ขอสงวนความเห็น ได้ให้ข้อสังเกตว่า ขอให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2552 และประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 57/2557 เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลบังคับใช้ต่อไป ลงวันที่ 7 มิถุนายน 2557 ข้อ 3 เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการออกเสียงประชามติ

คณะกรรมการฯ ตอบชี้แจงว่า ในที่ประชุมคณะกรรมการฯ ได้มีการหารือและแสดงความคิดเห็นกันอย่างกว้างขวางในประเด็นดังกล่าว โดยที่ประชุมมีข้อสรุปว่าการยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2552 จะส่งผลให้ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 57/2557 เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลบังคับใช้ต่อไป ลงวันที่ 7 มิถุนายน 2557 ข้อ 3 เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการออกเสียงประชามติ ถูกยกเลิกไปด้วยเช่นกัน

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับร่างของคณะกรรมการฯที่ไม่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 458 เสียง

มาตรา 4 **มีการแก้ไข**

สมาชิกฯ ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นว่า ควรระบุให้ชัดเจนว่าการออกเสียงนั้นหมายความว่าอย่างไร ซึ่งควรใช้ถ้อยคำให้สมบูรณ์ คือ การออกเสียงประชามติ

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับร่างของคณะกรรมการฯที่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 462 เสียง

มาตรา 5 **ไม่มีการแก้ไข**

มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

ประเด็น กรณีที่พระราชบัญญัตินี้มีได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น การใดที่กำหนดให้
แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสาร
ให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร
ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้แล้ว และในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด
ให้ประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทั่วไปทราบเป็นการทั่วไป ให้ถือว่าการประกาศหรือเผยแพร่ในระบบ
เทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก

สมาชิกฯ ผู้ขอแปรญัตติขอให้แก้ไขความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ซึ่งระบุว่าในกรณีที่
ที่พระราชบัญญัตินี้มีได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น การใดที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้
บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏ
ตามหลักฐานทางทะเบียน ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบ
ด้วยพระราชบัญญัตินี้แล้ว และในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ
เป็นการทั่วไปให้ถือว่าการประกาศหรือเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใด
ที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้แล้ว และขอให้
กรรมาธิการระบุให้ชัดเจนว่า ประชาชนทั่วไป หมายถึงใคร เพราะหากตัดคำว่า “ทั่วไป” ออก ก็หมายถึง
ประชาชนอยู่แล้ว จึงไม่มีความจำเป็นต้องใส่คำว่า “ทั่วไป”

คณะกรรมาธิการ ตอบชี้แจงว่า ร่างพระราชบัญญัติฉบับอื่น ๆ ที่ได้ผ่านการพิจารณา
ของรัฐสภาแล้วก็ได้มีการเขียนในลักษณะเช่นนี้ โดยกรรมาธิการมิได้มีจุดประสงค์อื่นเป็นนัยยะแอบแฝงแต่
อย่างใด

ที่ประชุมมีมติเห็นด้วยกับร่างที่ไม่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 407 เสียง

มาตรา 6 **ไม่มีการแก้ไข**

มาตรา 7 **มีการแก้ไข**

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับร่างของคณะกรรมาธิการที่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 494 เสียง

มาตรา 8 **ไม่มีการแก้ไข**

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น

กรรมาธิการผู้ขอสงวนความเห็น อภิปรายแสดงความคิดเห็นว่า ควรให้นายกรัฐมนตรี
รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้แทนประธานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

คณะกรรมาธิการ ตอบชี้แจงว่า ได้ดำเนินการตรวจสอบแล้วพบว่า ความรับผิดชอบในการจัด
ให้มีการออกเสียงประชามติคือคณะกรรมการการเลือกตั้ง และยังสอดคล้องเชื่อมโยงกับบริบทของกฎหมาย
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงขอยืนยันให้คงตามร่างเดิม

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับคณะกรรมาธิการเสียงข้างมาก ด้วยคะแนน 504 เสียง

หมวด 1 บททั่วไป **ไม่มีการแก้ไข**

มาตรา 9 **มีการแก้ไข**

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

ประเด็น การให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจจัดและควบคุมดูแลการออกเสียงประชามติ
ให้เป็นไปโดยสุจริต เสรี เสมอภาค เทียบธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้และชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งการกำหนด
รายละเอียดของการออกเสียงประชามติ

กรรมการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ อภิปรายแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ อาทิ การเสนอให้มีการแยกรายละเอียดของการออกเสียงเพื่อให้ยึดโยงกับกฎหมาย เช่น การออกเสียงกรณีเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่ามีความเหมาะสมสมควร การออกเสียงตามที่มีกฎหมายกำหนดให้ต้องมีการออกเสียง การออกเสียงเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเป็นรายประเด็น และการออกเสียงเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในเรื่องที่จะให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่โดยมีสภาร่างรัฐธรรมนูญ เป็นต้น รวมทั้งสนับสนุนการให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจจัดและควบคุมดูแลการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยสุจริต เสรี สมอภาค เทียงธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้และชอบด้วยกฎหมาย เพื่อให้เป็นกฎหมายที่สะท้อนเสียงของประชาชนได้อย่างแท้จริง อย่างไรก็ตาม สมาชิกฯ เห็นว่าการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งยังไม่มีประสิทธิภาพและไม่มั่นใจว่าจะสามารถจัดและควบคุมดูแลการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยสุจริต เสรี สมอภาค เทียงธรรม โปร่งใสได้ นอกจากนี้ ยังเสนอแนะในการใช้ถ้อยคำ “การออกเสียงประชามติ” ว่ามาตราใดควรใช้เพียง “การออกเสียง” หรือมาตราใดควรใช้เต็มคำ เพื่อความเหมาะสมและความสวยงามของการใช้ภาษา และมาตรานี้เป็นเรื่องของหน้าที่และอำนาจ ดังนั้น การเพิ่มคำว่า “เสรี สมอภาค” จึงไม่เหมาะสมและเห็นควรให้ระบุรายละเอียดของการออกเสียงว่าครอบคลุมในเรื่องใดบ้าง รวมทั้งเห็นว่ามาตรานี้เขียนไว้สั้นเกินไปทำให้ดูต้อยค่า ดังนั้น จึงควรเพิ่มเติมรายละเอียดให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

คณะกรรมการฯ ตอบชี้แจงว่า มาตรานี้เป็นมาตราสำคัญหากมีการเปลี่ยนแปลงจะกระทบต่อมาตรา 10 และ 11 ด้วย จึงต้องมีการพิจารณาให้ละเอียดและถี่ถ้วน ซึ่งกรรมการฯ ได้คิดไตร่ตรองตามข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากการรับฟังทุกฝ่าย แต่ได้มีความคิดเห็นว่าควรคงไว้ตามเดิม เช่นเดียวกับที่กรรมการฯ มีมติร่วมกัน และกรรมการฯ ได้ตระหนักและเข้าใจเป็นอย่างดีว่าการทำประชามติเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการข้อยุติและหาทางออกให้กับประเทศ ทั้งนี้ การกำหนดเนื้อหาสาระของร่างพระราชบัญญัติจะต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญด้วย อย่างไรก็ตาม ข้อคิดเห็นและข้อสังเกตที่กรรมการผู้สงวนความเห็นและสมาชิกฯ ทุกท่านได้เสนอในวันนี้ นับว่าเป็นข้อมูลข้อสังเกตที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก และจะถูกบันทึกไว้เป็นหลักฐานสำคัญในการประชุมด้วย ทั้งนี้ การพิจารณากฎหมายใด ๆ ต้องคำนึงถึงบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ โดยในเรื่องของการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนนั้นมีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการหาข้อยุติในประเด็นปัญหาความขัดแย้งซึ่งได้ถูกจัดลำดับไว้อย่างเป็นขั้นตอนอยู่แล้วจึงไม่จำเป็นต้องเขียนเพิ่มเติม และหากเขียนเป็นรายกรณีในการออกเสียงประชามติจะเป็นการจำกัดการออกเสียงประชามติให้แคบลง

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 534 เสียง และมีมติเห็นชอบกับคณะกรรมการเสียงข้างน้อยที่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 273 เสียง

ทั้งนี้ ประธานคณะกรรมการฯ กล่าวว่า เมื่อที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับคณะกรรมการเสียงข้างน้อย และมาตรานี้เป็นมาตราสำคัญที่หากมีการเปลี่ยนแปลงแล้วจะกระทบต่อมาตรา 10 มาตรา 11 มาตรา 14 และมาตรา 15 ด้วย ดังนั้น เพื่อความละเอียดรอบคอบและต้องตรวจสอบมาตราอื่น ๆ ว่ามีผลกระทบหรือไม่ จึงจะขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกานำข้อสงวนของคณะกรรมการเสียงข้างน้อยกลับไปพิจารณาเพื่อปรับปรุงมาตราต่าง ๆ ดังกล่าวให้มีความสอดคล้องกับมาตรา 9 จึงขออนุญาตเลื่อนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไปในการประชุมครั้งต่อไป

ประธานฯ กล่าวว่า ได้สอบถามตัวแทนคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้วแจ้งว่า ไม่สามารถตรวจสอบรายละเอียดของมาตราต่าง ๆ ที่กระทบในเวลาที่ยกตั้งนี้ได้ จึงขอเลื่อนการพิจารณาไปในการประชุมครั้งต่อไป และสมาชิกฯ ไม่ขัดข้อง

จากนั้น เลขาธิการรัฐสภาอ่านพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา พ.ศ. 2564 พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้อำนาจ หน้าที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2564 เป็นปีที่ 6 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่ได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภาดังกล่าว อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 122 และมาตรา 175 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา ตั้งแต่วันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2564 ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี

จากนั้น ประธานฯ จึงสั่งปิดการประชุม เวลา 20.00 นาฬิกา

ปิดการประชุมเวลา 20.00 นาฬิกา
